

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 martie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Constantin Gurschi,

Judecătorii - Elena Covalenco, Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2013 în cauza penală privindu-l pe

Lupașcu Petru Ivan, născut la 14 octombrie 1985, originar și domiciliat în s.Șireți, r-nul Strășeni.

Termenul examinării cauzei:

1. 26.10.2012 - 29.08.2013 - prima instanță;**2.** 26.09.2013 - 21.11.2013 - instanța de apel;**3.** 11.02.2014 - 26.03.2014 - instanța de recurs.**C O N S T A T Ă :**

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 29 august 2013, Lupașcu Petru a fost condamnat în baza art.217 alin.(4) Cod penal la 4 ani închisoare.

În temeiul art.90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 4 ani.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Lupașcu Petru, la 03 octombrie 2012, ora 12.00, aflându-se în s.Șireți, r-nul Strășeni a păstrat, fără scop de înstrăinare hașiș cu masa totală de 45,41 grame, care face parte, conform raportului de expertiză nr.3580 din 05.10.2012, din categoria substanțelor narcotice, ceea ce reprezintă cantități deosebit de mari.

În continuare, în cadrul percheziției efectuate într-un acaret din ograda casei unde domiciliază Lupașcu Petru din s.Sireț, r-nul Strășeni, în podul acesteia, a fost depistată o masă vegetală de culoare verde închisă uscată și grosier-mărunțită, care reprezintă marijuană cu masa totală de 4430 grame, care se atribuie conform raportului de expertiză nr.3580 din 05.10.2012 la categoria substanțelor narcotice, ce constituie proporții deosebit de mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care P.Lupașcu să fie condamnat în baza art.217¹ alin.(4) lit.d) Cod penal la 9 ani închisoare, invocând că a prezentat instanței suficiente probe ce confirmă vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii incriminate - procesul-verbal de percheziție a imobilului inculpatului P.Lupașcu, în cadrul căruia au fost depistate substanțele narcotice: hașiș și marijuană; declarațiile martorilor V.Loзован, V.Botezat, V.Brinișter, V.Baracu, cărora instanța le-a dat o apreciere justă, punându-le la baza sentinței, însă incorect a ajuns la concluzia că P.Lupașcu nu a avut scopul înstrăinării acestor droguri, deoarece prin păstrarea substanțelor narcotice în proporții deosebit de mari se denotă faptul că dînsul avea intenția de a le înstrăina.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2013, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea sentinței.

Instanța de apel a constatat că prima instanță obiectiv și sub toate aspectele, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a examinat și apreciat probele administrate în cauză și corect a considerat că învinuirea înaintată inculpatului nu și-a găsit confirmare în totalitate și este bazată pe presupuneri, care nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, nefiind administrate careva probe incontestabile a vinovăției lui P.Lupașcu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.217¹ alin.(4) lit.d) Cod penal, în special fiind vorba de formele laturii obiective - distribuirea și transportarea; precum și elementul laturii subiective - scopul de înstrăinare.

Instanța a subliniat că prin „distribuie” se înțelege repartizarea substanțelor narcotice în mai multe locuri și la mai multe persoane, acestea urmînd, la rîndul lor, să le înstrăineze efectiv, iar prin „transportare” - deplasarea dintr-un loc în altul, asupra sa ori cu utilizarea oricăror vehicule a substanțelor narcotice.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că acțiunea de distribuie presupune obligatoriu apartenența la o rețea mai largă de traficanți cu substanțe narcotice unde distribuitorul are sarcina concretă de a distribui substanțele narcotice unor altei persoane care la rîndul lor au sarcina să înstrăineze efectiv aceste substanțe către terți.

Însă în cadrul cercetării judecătorești, nu s-a demonstrat că inculpatul ar fi distribuit efectiv substanțe narcotice unor realizatori efectivi, în orice caz, instanța a considerat că pentru ca această componentă a laturii obiective să fie realizată este nevoie obligatoriu de prezența a cel puțin două persoane, una care să distribuie și alta care să preia produsul distribuit.

Instanța a conchis că în acțiunile inculpatului P.Lupașcu nu se regăsește nici componenta laturii obiective sub formă de transportare, deoarece potrivit procesului-verbal de percheziție, substanțele narcotice au fost depistate și ridicate din două acareturi aflate în ograda inculpatului, deci, nu reiese că colaboratorii de poliție ar fi depistat substanțele narcotice în procesul transportării acestora.

La fel, instanța a conchis că, concluziile primei instanțe privind lipsa probelor certe ce ar demonstra intenția inculpatului de a înstrăina substanțele narcotice sînt corecte, deoarece pentru a fi în prezența scopului de înstrăinare, este nevoie ca să fie întrunite cumulativ mai multe circumstanțe, care ar putea fi: cantitatea mare a substanțelor narcotice, existența unei înțelegeri cu cei care urmează să procure aceste substanțe ș.a., însă în cauza dată, reieșind din varietatea de probe administrate, nu reiese că inculpatul ar fi avut intenția de a înstrăina substanțele narcotice depistate. În acest sens, instanța a reținut că declarațiile martorilor - colaboratorii de poliție, sînt niște probe indirecte și nu pot sta la baza unei sentințe de condamnare în lipsa altor probe directe, care luate în coroborare ar demonstra scopul de înstrăinare.

Astfel, instanța a considerat că prima instanță, reieșind din probele administrate în cauză, corect l-a recunoscut vinovat pe P.Lupașcu de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(4) Cod penal, or, totalitatea de probe verificate și recercetate indică direct că inculpatul a păstrat substanțe narcotice, fără scop de înstrăinare.

Instanța a conchis că argumentele procurorului la aplicarea unei pedepse reale cu închisoare, nu sînt fondate or, careva circumstanțe agravante ce ar întemeia, într-o oarecare măsură, aplicarea celei mai aspre pedepse, nu au fost constatate, ceea ce face imposibilă aplicarea unei astfel de pedepse, iar argumentul procurorului, că inculpatul anterior a fost judecat, nu poate fi reținut, deoarece antecedentele penale sînt stinse și, prin urmare, nu pot fi considerate ca temei pentru aplicarea unei pedepse reale cu închisoarea.

De asemenea, instanța a menționat că prima instanță la stabilirea pedepsei nu a aplicat și pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita

anumite activități, precum și procurorul nu a solicitat în apelul său aplicarea pedepsei complementare, ceea ce face imposibilă aplicarea acesteia de către instanța de apel, or în caz contrar s-ar depăși limitele apelului.

Astfel, instanța a conchis că măsura de pedeapsă a fost aplicată legal și corect de către prima instanță, la stabilirea căreia s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de lipsa circumstanțelor atenuante, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de condițiile de viață ale acestuia, considerînd totodată irațională executarea reală a pedepsei cu închisoarea, pe motiv că corijarea și reeducarea lui este posibilă fără izolarea de societate, în condițiile suspendării condiționate a executării pedepsei, nefiind stabilite careva impedimente pentru aplicarea acestor prevederi legale, inculpatul neprezentînd pericol sporit pentru societate.

5. În recursul ordinar declarat de către procuror, invocîndu-se temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, se solicită casarea hotărîrilor judecătorești, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, pe motiv că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de aplicare a pedepsei cu suspendarea executării ei pe termen de probă și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, în rest invocînd repetat aceleași motive ca și în apel descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal constată că temeiurile invocate de recurent nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezentei erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

După cum rezultă din conținutul recursului, autorul acestuia nu este de acord cu condamnarea lui P.Lupașcu în baza art.217 alin.(4) Cod penal, considerînd că acțiunile lui corect urmau a fi încadrate în baza art.217¹ alin.(4) lit.d) Cod penal, ca păstrarea, transportarea și distribuirea ilegală a substanțelor narcotice în proporții deosebit de mari, în scop de înstrăinare.

La acest capitol, Colegiul constată că prima instanță, conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, judecînd cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea judecătorului că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate nu a fost dovedită, iar acțiunile acestuia urmează a fi corect reîncadrate în prevederile art.217 alin.(4) Cod penal - circulația substanțelor narcotice, adică păstrarea substanțelor narcotice în proporții deosebit de mari, fără scop de înstrăinare.

Instanța de apel, respectînd prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate și a conchis asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță, deoarece învinuirea înaintată de acuzatorul de stat nu și-au găsit

confirmare în ședința de judecată.

La baza acestei concluzii instanțele de fond au pus declarațiile:

- inculpatului, care nu a negat că în urma pecheziției la domiciliul în care locuiește au fost depistate plante de cânepă, și anume în podul unui acaret, unde se păstra nutrețul pentru animale, pe care l-a pus acolo vecinul, ce îi ajută pe părinții săi în gospodărie, care au fost date jos și împachetate, la fel a fost depistată o cutie de cafea în care se păstra un obiect patrat și din cuvintele polițiștilor a înțeles că este hașiș, însă nu cunoaște cui îi aparține;

- martorilor V.Botezat, V.Baracu, V.Lozovan, V.Brinișter, conform cărora ei, ca colaboratori de poliție, în urma pecheziției autorizate, în podul unui sarai din gospodăria în care locuia P.Lupașcu, au fost depistate și ridicate substanțe narcotice - marihuana și tot în acest sarai a fost depistată o cutie de cafea în care se afla o bucată de hașiș în formă solidă, pătrată de culoare cafenie și camuflată în cafea, care au fost împachetate și sigilate;

- procesul-verbal din 03.10.2012 de pecheziție a imobilului în care domiciliază P.Lupașcu, potrivit căruia în podul unui acaret a fost depistată o masă vegetală de culoare verde uscată, care reprezintă marihuana, iar în una din odăi - o sacoșă din polietilenă în care se afla o masă sub formă de brichete de culoare cafenie cu miros specific asemănător cu hașișul;

- raportul de expertiză nr.3580 din 05.10.2012, conform căruia substanța depistată la domiciliul inculpatului reprezintă hașiș în cantitate de 45,41 grame și marihuană în cantitate de 4430 grame, care se atribuie la cele narcotice.

Colegiul penal constată, precum de altfel în mod corect a reținut și instanța de apel că, prima instanță, reieșind din probele administrate în cauză, întemeiat a ajuns la concluzia că intenția inculpatului de realizare a substanțelor narcotice pe caz nu s-a confirmat și astfel, acțiunile inculpatului just au fost reîncadrate din prevederile art.217¹ alin.(4) lit.d) Cod penal în cele ale art.217 alin.(4) lit.b) Cod penal.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel a evidențiat corect că argumentul apelantului, precum că inculpatul păstrând ilegal substanța narcotică ridicată la el la domiciliu, de fapt se ocupa de realizarea lor, este lipsit de temei. Învinuirea adusă inculpatului în acest sens fiind bazată doar pe declarațiile martorilor V.Botezat, V.Baracu, V.Lozovan, V.Brinișter care, fiind colaboratori de poliție, au declarat că ei dispuneau de informație operativă, precum că inculpatul la domiciliu păstrează și se ocupă cu realizarea substanțelor narcotice. Însă, în cadrul urmăririi penale nu au fost efectuate careva acțiuni procesuale întru confirmarea și realizarea acestei informații operative, pentru constatarea în flagrant a realizării substanțelor narcotice de către inculpat, nu au fost stabilite careva persoane căror inculpatul urma sau deja a realizat substanțe narcotice. Astfel, pe caz nu au fost administrate careva probe ce ar dovedea intenția inculpatului de realizare a substanțelor narcotice.

Instanța de recurs susține și concluzia instanței de apel privind netemeinicia acuzării referitor la prezența în acțiunile inculpatului P.Lupașcu a intenției de realizare a substanțelor narcotice, reieșind din cantitatea acestora depistate, deoarece, în viziunea Colegiului, aceste argumente, având doar un caracter de presupunere, de fapt sînt lipsite de careva bază probantă în sensul prezenței la inculpat a intenției de realizare a substanțelor respective.

În acest sens, Colegiul penal reține corectă invocarea instanței de apel a doctrinei judiciare naționale, și anume la analiza laturii subiective a infracțiunii prevăzute de art.217¹ Cod penal și a scopului înstrăinării substanțelor narcotice. Însă, întru înlăturarea oricăror dubii apărute la dilema prezenței sau lipsei scopului înstrăinării substanțelor narcotice în acțiunile inculpatului, Colegiul evidențiază următoarele:

Înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice reprezintă orice acțiune în urma căreia posesor al substanțelor respective devine o altă persoană (vînzare, donare, schimb, achitare a

datoriei, dare cu împrumut etc.). Infracțiunea se consideră consumată în momentul primirii acestor substanțe de către o altă persoană.

Scopul înstrăinării este prezent atunci când făptuitorul urmărește transmiterea substanțelor vizate în posesia unei alte persoane. Nu are importanță dacă, prin comiterea faptei, subiectul a urmărit realizarea unui interes material.

Despre prezența scopului de înstrăinare pot mărturisi, în prezența unor temeieri suficiente: procurarea, prepararea, păstrarea sau transportarea substanțelor narcotice de către o persoană care nu le consumă, cantitatea mare de substanțe narcotice, amplasarea acestor substanțe în recipiente care facilitează înstrăinarea, existența unei înțelegeri cu cei care urmează să procure astfel de substanțe, etc. Pentru stabilirea prezenței scopului de înstrăinare, este necesară identificarea tuturor acestor circumstanțe în ansamblu, și nu doar a uneia din ele.

Raportînd cele indicate la speța în cauză, Colegiul penal consideră că instanțele de fond s-au expus corect asupra probelor menționate, elucidînd faptele importante pentru soluționarea justă a cauzei date, ca urmare fiind întemeiată soluția primei instanțe menținută de instanța de apel, privind lipsa la inculpatul P.Lupașcu a scopului de înstrăinare a substanțelor narcotice, și ca urmare încadrarea acțiunilor acestuia în baza art.217 alin.(4) lit.b) Cod penal, odată ce cumulul de probe administrat la dosar a confirmat numai faptul că la domiciliul acestuia au fost depistate substanțe narcotice în proporții deosebit de mari. Colegiul penal atestă că doar însăși prin cantitatea de substanță narcotică, depistată la domiciliul inculpatului, nu se dovedește intenția acestuia de a realiza substanța respectivă altor persoane.

În acest context, Colegiul reține că, pentru constatarea prezenței scopului de înstrăinare nu este suficient un singur temei - depistarea unei cantități mari de substanțe narcotice, fiind necesară identificarea și altor circumstanțe (plasarea substanței într-un ambalaj comod pentru înstrăinare, alte persoane - potențiali cumpărători sau încheierea unei înțelegeri corespunzătoare cu consumatorul, etc.).

La capitolul stabilirii și aplicării pedepsei inculpatului, Colegiul penal menționează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special, a prevederilor art.90 Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

Sancțiunea art.217 alin.(4) Cod penal, în baza căruia P.Lupașcu a fost declarat vinovat, prevede pedeapsă sub formă de închisoare de la 1 la 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 pînă la 5 ani.

Prin sentință, inculpatului i-a fost stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, iar în temeiul art.90 Cod penal, executarea ei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani.

Analizînd conținutul hotărîrilor judecătorești, Colegiul reține că instanțele de fond, cu trimitere la art.7, 61, 75-76 Cod penal, corect au stabilit inculpatului pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării ei, reieșind din gravitatea infracțiunii săvîrșite, de persoana inculpatului, care nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv, fiind în drept de a aplica și prevederile art.90 Cod penal, stabilindu-i acestuia o pedeapsă echitabilă în termenii în care se poate obține corectarea și reeducarea lui. Careva interdicții pentru condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite de 4 ani închisoare, prevăzute de

art.90 alin.(4) Cod penal, nu au fost constatate și nici invocate de recurent.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută la art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală la care se face referință, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, fiind aplicată inculpatului pedeapsa individualizată conform prevederilor legale.

De asemenea, Colegiul constată că nici prevederile pct.6), 12) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat de procuror, dat fiind faptul că acestea pot fi aplicate numai în cazul când hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii, ori faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, pe când instanța de apel, respectînd prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, a examinat cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și procedurale, corect apreciind circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, argumentîndu-și hotărîrea, care cuprinde motivele ce au stat la baza soluției adoptate, încadrînd corect acțiunile inculpatului, concluzie ce este susținută și de instanța de recurs.

În baza celor expuse, Colegiul conchide că temeiurile invocate de recurent nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Brigai Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2013 în cauza penală în privința lui Lupașcu Petru, fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, semnată la 10 aprilie 2014, pronunțată integral la 23 aprilie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu